

از تبار دلیر مردان

بانوی وارسته، حضرت امّ البنین، فاطمه، دختر حزام، فرزند خالد بن ربیعۀ بن کلاب است. مادر آن گرامی، لیلا و یا شمامه از خانواده سهل بن عامر بن مالک بن جعفر بن کلاب است که همه پدران، از مردان شجاع و نامدار عرب در منطقه حجازند. همچنین جناب امّ البنین با چند واسطه به عبد مناف، جد اعلای رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله)، نسب می رساند.

ابو الفرج اصفهانی نیز در مقاتل الطالبین از ایشان یاد کرده است. به گواهی تاریخ؛ پدران و داییهای امّ البنین علیها السلام در دوران قبل از اسلام در ردیف دلیران عرب محسوب می شده اند و مورخان، آنان را به دلیری و شهامت در رزمگاههای نبرد ستوده اند. آنان افزون بر شجاعت و قهرمانی، سالار و سرور قوم خود نیز بوده اند؛ آن چنان که سلاطین زمان در برابرشان سر تسلیم فرود آورده اند.

بدین گونه است که خاندان جناب امّ البنین علیها السلام در شرافت، شهامت، مردانگی، مهمان نوازی و دلاوری، سرآمد رادمردان عصر خود بوده اند. امّ البنین، این اوصاف والا را از اسلاف خود به ارث برد و با آموخته هایش از خاندان وحی عجین کرد و به فرزندان نیز انتقال داد.

اهمیت شرافت خانوادگی

امام در این رفتار خود که به اصالت نژاد یک دختر توجه می کند، درسی تربیتی نیز به پیروان خود می آموزد؛ همچنان که خود فرموده است: «حُسْنُ الْأَخْلَاقِ بُرْهَانُ كَرَمِ الْأَعْرَاقِ؛ زیبایی اخلاق، دلیل [پاکی وراثت و] فضیلت ریشه خانوادگی است.»

سخنان بزرگان درباره بزرگواری ام البنین علیها السلام

بی شک، ام البنین علیها السلام که مظهر ایمان، شجاعت و عشق به ولایت است، از تمجید و ستایش دیگران بی نیاز است، ولی چون سخن بزرگان می تواند گوشه ای از زوایای وجودی آن بانوی بزرگ اسلام را بنمایاند، سخن این بزرگان و عالمان را می آوریم:

۱. عقیل بن ابی طالب؛ برادر امام علی (علیه السلام) و پدر بزرگوار مسلم بن عقیل است. وی عالم فرزانه و نسب شناس عرب بود و همو ام البنین علیها السلام را به علی (علیه السلام) معرفی کرد. عقیل درباره خاندان ام البنین علیها السلام می گوید: در میان عرب، شجاع تر از پدران ام البنین علیها السلام نبود. ۱.

۲. ابو نصر، سهل بن عبدالله بخاری از عالمان قرن چهارم در کتابش سر السلسله العلویة می نویسد:

...و ام البنین علیها السلام پیش و پس از درگذشت آن حضرت (امیرمؤمنان علیه السلام) با کس دیگری ازدواج نکرد. ۲.

۳. سید محسن امین در کتاب اعیان الشیعه می نگارد:

ام البنین علیها السلام شاعری خوش بیان و از خانواده ای اصیل و شجاع بود.

۴. امام صادق (علیه السلام):

«بُكِيَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَمْسَ حِجَجٍ، وَ كَانَتْ أُمُّ جَعْفَرٍ الْكَلَابِيَّةُ تَنْدُبُ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامَ وَ تَبْكِيهِ وَ قَدْ كَفَّ بَصَرُهَا؛ بر حسین علیه السلام پنج سال گریسته شد. امّ جعفر کلابی (امّ البنین)، برای حسین علیه السلام مرثیه می سرایید و می گریست تا این که چشمانش نابینا شد.»

ام البنین علیها السلام

مدرسه علمیه حضرت زینب (سلام الله علیها)

مادری مهربان برای فرزندان زهرا علیها السلام

امّ البنین (علیها السلام) تلاش می کرد جای خالی مادر را در زندگی فرزندان حضرت زهرا (علیها السلام) به ویژه دو سبط پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) ، امام حسن و امام حسین (علیهما السلام) پر کند.

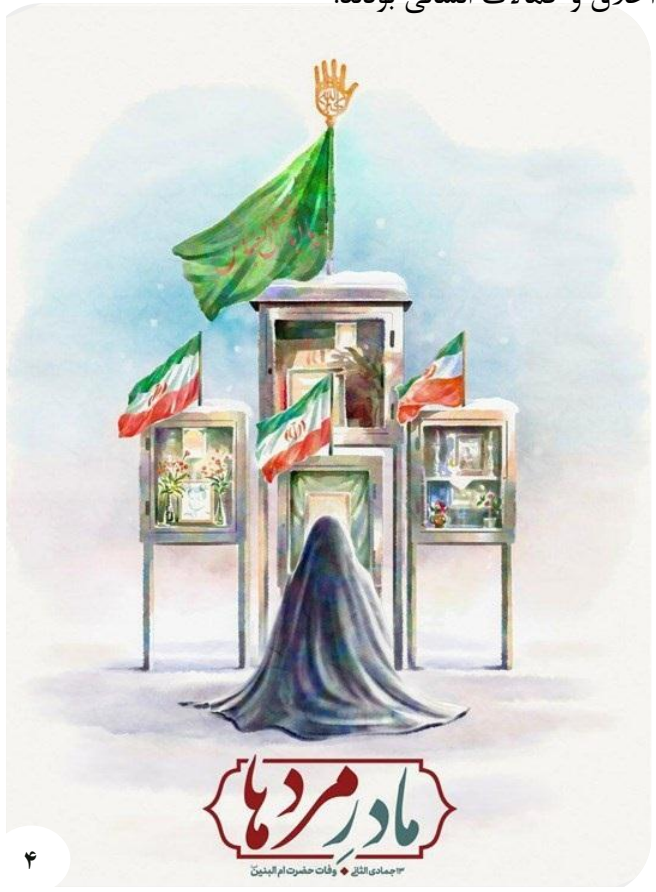
فرزندان رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در وجود این بانوی پارسا، مادر خود را می دیدند و رنج فقدان مادر را کم تر احساس می کردند. امّ البنین (علیها السلام) ، فرزندان دخت گرامی رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) را بر فرزندان خود - که نمونه های والای کمال بودند - مقدم می داشت و بخش عمده محبت و علاقه خود را متوجه آنان می کرد. امّ البنین با درک عظمت آنان به خدمتشان قیام کرد و در این راه از بذل آنچه در توان داشت دریغ نورزید. همان روز که پای در خانه مولا علی (علیه السلام) گذاشت، حسنین (علیهما السلام) هر دو بیماری داشتند و در بستر افتاده بودند؛ اما نو عروس خاندان ابو طالب علیه السلام به محض آنکه وارد خانه شد، خود را به بالین آن دو عزیز عالم وجود رسانید و همچون مادری مهربان به دلجویی و پرستاری آنان پرداخت.

نوشته اند حضرت امّ البنین (علیها السلام) وقتی به خانه حضرت علی (علیه السلام) آمد، به آن حضرت، پیشنهاد کرد او را به جای فاطمه - که اسم قبلی و اصلی وی بود - با کنیه اش «امّ البنین» صدا زند تا حسنین (علیهما السلام) با شنیدن نام فاطمه، به یاد مادر خویش، فاطمه زهرا (علیها السلام) نیفتند و در نتیجه، خاطرات تلخ گذشته در ذهنشان تداعی نشود و رنج بی مادری آنها را نیاززد.

تربیت فرزندان صالح

امّ البنین در منزل امام علی (علیه السلام) دارای چهار پسر به نامهای عباس، عبد الله، عثمان و جعفر شد که سرور همه آنان حضرت عباس (علیه السلام) است که در چهارم شعبان سال ۲۶ هجری در مدینه متولد شد.

هر یک از این چهار جوان تربیت یافته در مکتب امّ البنین (علیها السلام) ، در مرحله نخست از اوصاف والای پدر گرامی شان علی (علیه السلام) تأثیر پذیرفته بودند و در مرحله بعد از مادر با کمال خود ادب و ایثار را فرا گرفته بودند. هر یک از آنان به تنهایی اسوه رشادت، نجابت، شرافت، جوانمردی، اخلاق و کمالات انسانی بودند.

مادر مردها

۳۳ جمادی الثانی • وفات حضرت امّ البنین

سفر وصل

سرانجام، زندگی سراسر فضیلت، مهر، عاطفه و مبارزه حضرت امّ البنین علیها السلام ، در حدود ده سال بعد از حادثه کربلا به پایان رسید. او در طول زندگی با برکت خویش، پیام رسان شهیدان راه فضیلت و تداوم بخش راه امامت بود و رسالت خویش را به طور کامل ادا کرد. آن بانوی بزرگوار پس از حادثه جانسوز کربلا، بار رسالت سیاسی و اجتماعی خویش را در زنده نگه داشتن حماسه جاویدان عاشورای حسینی به زیباترین شکل ممکن به انجام رسانید. آن بانوی بزرگوار، در سال ۶۹ هجری قمری دار فانی را وداع گفت و در قبرستان بقیع در کنار عمه های پیامبر (صفیه و عاتکه) و چهار امام معصوم علیهم السلام و دیگر چهره های درخشان شریعت محمدی صلی الله علیه و آله به خاک سپرده شد.

امّ البنین
السلام علی من سخطت بأولادها الاربعة
فی نصرته الایام حسین علیهما السلام

منابع

<https://b2n.ir/305294>

<https://b2n.ir/000669>